

UZASADNIENIE

Rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 111 ust. 7a oraz w art. 145a ust. 15 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2024 r. poz. 361, z późn. zm.), dalej jako „ustawa”. Przepisy te uległy zmianie w związku z nowelizacją ustawy wprowadzoną ustawą z dnia 26 maja 2023 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1059, z późn. zm.), dalej jako „ustawa zmieniająca”. Zgodnie z art. 32 ustawy zmieniającej, dotychczasowe rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 29 kwietnia 2019 r. w sprawie kas rejestrujących – Dz. U. z 2021 r., poz. 1625 z późn. zm. (wydane na podstawie art. 111 ust. 7a oraz art. 145a ust. 15 w brzmieniu przed nowelizacją), dalej jako „rozporządzenie z 2019 r.”, zachowuje moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie delegacji w nowym brzmieniu, jednak nie dłużej niż do 30 czerwca 2025 r.

W związku zatem z wejściem w życie ustawy zmieniającej i pośrednim wygaśnięciem delegacji ustawowej – art. 111 ust. 7a oraz art. 145a ust. 15, powstała konieczność wydania nowego rozporządzenia w sprawie kas rejestrujących.

Na mocy art. 111 ust. 7a ustawy o VAT minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- sposób prowadzenia ewidencji sprzedaży przy zastosowaniu kas rejestrujących, w tym kas o zastosowaniu specjalnym dla danego rodzaju czynności, oraz warunki i sposób używania kas rejestrujących, w tym sposób zakończenia używania kas w przypadku zakończenia działalności gospodarczej lub pracy tych kas, sposób wystawiania dokumentów z kas rejestrujących i szczególne przypadki wydawania nabywcy dowodu sprzedaży oraz rodzaje dokumentów składanych w związku z używaniem kas rejestrujących, sposób ich składania oraz wzory tych dokumentów, uwzględniając potrzebę właściwego prowadzenia ewidencji sprzedaży przy zastosowaniu kas rejestrujących przez podatników, o których mowa w art. 111 ust. 1, oraz potrzebę przeciwdziałania nieewidencjonowaniu sprzedaży przy zastosowaniu tych kas przez podatników, jak również zapewnienia kontroli prawidłowości rozliczania podatku i prawidłowości końcowego rozliczenia pracy kas rejestrujących;
- warunki zorganizowania i prowadzenia serwisu kas rejestrujących mające znaczenie dla ewidencjonowania, w tym warunki, które powinny spełniać podmioty prowadzące serwis kas rejestrujących, uwzględniając potrzebę prawidłowego ewidencjonowania sprzedaży przy

zastosowaniu tych kas przez podatników, o których mowa w ust. 1, oraz dostępność serwisu kas;

- terminy oraz zakres obowiązkowych przeglądów technicznych, uwzględniając potrzebę sprawdzenia poprawnego działania kasy rejestrującej w zakresie prawidłowego ewidencjonowania sprzedaży, przechowywania zarejestrowanych w niej danych, wydawania konsumentowi dowodów nabycia towarów i usług i wydawania innych dokumentów fiskalnych.

Na mocy art. 145a ust. 15 ustawy minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- sposób prowadzenia ewidencji sprzedaży przy zastosowaniu kas rejestrujących z elektronicznym lub papierowym zapisem kopii, w tym kas o zastosowaniu specjalnym dla specyficznego rodzaju działalności, oraz warunki i sposób używania przez podatników kas rejestrujących z elektronicznym lub papierowym zapisem kopii, w tym sposób zakończenia używania tych kas w przypadku zakończenia działalności gospodarczej lub pracy tych kas, oraz sposób wystawiania dokumentów z kas rejestrujących i szczególne przypadki wydawania nabywcy dowodu sprzedaży, uwzględniając potrzebę właściwego prowadzenia ewidencji sprzedaży przy zastosowaniu tych kas przez podatników oraz potrzebę przeciwdziałania nieewidencjonowaniu sprzedaży przy ich zastosowaniu, jak również zapewnienia kontroli prawidłowości rozliczania podatku i prawidłowości końcowego rozliczenia pracy tych kas;

- termin zgłoszenia kasy rejestrującej z elektronicznym lub papierowym zapisem kopii do naczelnika urzędu skarbowego w celu otrzymania numeru ewidencyjnego, rodzaje dokumentów, które są składane w związku z używaniem takiej kasy, sposób ich składania oraz wzory tych dokumentów, uwzględniając potrzebę zapewnienia prawidłowego prowadzenia ewidencji sprzedaży przy zastosowaniu takich kas oraz zapewnienia kontroli prawidłowości rozliczania podatku;

- warunki zorganizowania i prowadzenia serwisu kas rejestrujących z elektronicznym lub papierowym zapisem kopii mające znaczenie dla prowadzenia ewidencji sprzedaży, w tym warunki, które powinny spełniać podmioty prowadzące serwis tych kas, uwzględniając potrzebę prawidłowego prowadzenia ewidencji sprzedaży przy zastosowaniu tych kas oraz dostępność ich serwisu;

- terminy oraz zakres obowiązkowych przeglądów technicznych, uwzględniając potrzebę sprawdzenia poprawnego działania kasy rejestrującej z elektronicznym lub

papierowym zapisem kopii w zakresie prawidłowego prowadzenia ewidencji sprzedaży, przechowywania zarejestrowanych w niej danych, wydawania konsumentowi dowodów nabycia towarów i usług oraz wydawania innych dokumentów fiskalnych.

Art. 111 ust. 7a ustawy stanowi zatem delegację w zakresie sposobu prowadzenia ewidencji oraz warunków używania kas rejestrujących typu online. Natomiast art. 145a ust. 15 ustawy o VAT stanowi delegację w zakresie sposobu prowadzenia ewidencji oraz warunków używania kas z elektronicznym i papierowym zapisem kopii, dalej jako „stary rodzaj kas”. Delegacje upoważniają także do określenia warunków zorganizowania i prowadzenia serwisu kas, w tym obowiązkowych przeglądów technicznych.

Rozporządzenie jest dostosowane do zmiany wprowadzonej w art. 111 ust. 3a ustawy,¹ która dopuściła możliwość przesyłania paragonów fiskalnych w formie elektronicznej do klienta, za jego zgodą i w uzgodniony z nim sposób. Tym samym obok paragonów fiskalnych w postaci papierowej podatnicy mogą wydawać paragony w formie elektronicznej, tzw. e-paragonów, z kas rejestrujących najnowszego typu, tj. kas on-line jako pełnoprawnego dokumentu potwierdzającego sprzedaż. W przepisach rozporządzenia zapewniono możliwość wystawiania przez kasy rejestrujące paragonów fiskalnych w postaci elektronicznej. Podatnicy prowadząc ewidencję będą mogli wystawiać paragony fiskalne w postaci papierowej lub e-paragony, po wcześniejszym uzgodnieniu z nabywcą takiej formy jego przekazania, w tym przy użyciu systemu teleinformatycznego Szefa Krajowej Administracji Skarbowej, tzw.: „HUB paragonowy”. System ten pośredniczy między kasą rejestrującą a nabywcą/konsumentem przy wydawaniu e-paragonu, bez konieczności podawania danych osobowych nabywcy.

Reasumując, przepisy pozwalają na wystawianie paragonów fiskalnych w postaci papierowej, e-paragonów, a w szczególnych przypadkach, brak konieczności przekazania tego dokumentu w zamian za pokazanie na wyświetlaczu dla nabywcy, danych wynikających z paragonu fiskalnego, przez co najmniej 30 sekund albo do czasu rozpoczęcia kolejnej sprzedaży. Są to następujące dane:

- a) numer unikatowy,
- b) numer identyfikacji podatkowej (NIP) podatnika,

¹ Zmiana wprowadzona ustawą z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 568), dalej jako specustawa.

- c) data sprzedaży,
- d) numer kolejny paragonu,
- e) łączna wartość sprzedaży brutto,
- f) łączna wysokość podatku należnego,
- g) typ formy płatności,
- h) nazwa formy płatności.

I. Struktura rozporządzenia

Projektowane rozporządzenie zawiera 5 rozdziałów, z czego Rozdział 2 zawiera 5 odrębnych oddziałów dedykowanych określonym czynnościom (oraz określonemu rodzajowi kas).

Rozdział 1, Rozdział 2 Oddział 1 oraz Rozdziały 3–5 zawierają **wspólne zapisy dla wszystkich rodzajów kas**, są to:

- **Rozdział 1 Przepisy ogólne (przepisy § 1 i § 2 rozporządzenia)**, określające zakres rozporządzenia oraz wspólny słownik wyrażeń powoływanych w rozporządzeniu;
- **Rozdział 2 Sposób prowadzenia ewidencji oraz warunki i sposób używania kas Oddział 1 Przepisy ogólne (§ 3–13 rozporządzenia)** określające wszystkie wspólne regulacje w zakresie prowadzenia ewidencji i używania kas;
- **Rozdział 3 Warunki zorganizowania i prowadzenia serwisu mające znaczenie dla prowadzenia ewidencji oraz warunki, które powinny spełnić podmioty prowadzące serwis (§ 38–54 rozporządzenia)** regulujący przedmiotowo zakres objęty tytułem rozdziału;
- **Rozdział 4 Terminy oraz zakres obowiązkowych przeglądów technicznych kas (§ 55–57 rozporządzenia)** regulujący przedmiotowo zakres objęty tytułem rozdziału;
- **Rozdział 5 Przepisy przejściowe i przepis końcowy (§ 58–60 rozporządzenia).**

Z uwagi na to, że niektóre zasady prowadzenia ewidencji sprzedaży oraz warunki używania kas różnią się w zależności od tego, czy dotyczą kas starego typu, czy też nowych kas online, w rozporządzeniu przyjęto, że obowiązki dotyczące tylko określonego rodzaju kas, które nie stanowią regulacji wspólnych, w celu uniknięcia zakłócenia czytelności rozporządzenia, będą ujęte w osobnych częściach:

- 1) dla kas online:

- **Rozdział 2 Oddział 2 Sposób prowadzenia ewidencji przy zastosowaniu kas on-line oraz warunki i sposób używania kas online** (§ 14–22 rozporządzenia) stanowiący uzupełnienie obowiązków w ww. zakresie określonych w Oddziale 1 tego rozdziału, dedykowany wyłącznie podatnikom stosującym kasy online;
 - **Rozdział 2 Oddział 4 Sposób zakończenia używania kas online w przypadku zakończenia działalności gospodarczej lub pracy tych kas** (§ 32–34 rozporządzenia) niezależna jednostka redakcyjna odnosząca się do obowiązków podatników używających kasy online w zakresie określonym tytułem oddziału;
- 2) dla kas starego typu (kas z elektronicznym zapisem kopii oraz kas z papierowym zapisem kopii):
- **Rozdział 2 Oddział 3 Sposób prowadzenia ewidencji przy zastosowaniu kas z elektronicznym lub papierowym zapisem kopii oraz warunki i sposób używania tych kas, a także termin zgłoszenia tej kasy do naczelnika urzędu skarbowego w celu otrzymania numeru ewidencyjnego** (§ 23 – 31 rozporządzenia) stanowiący uzupełnienie obowiązków w ww. zakresie określonych w Oddziale 1 tego rozdziału, dedykowany wyłącznie podatnikom stosującym kasy starego typu; odrębny oddział dedykowany podatnikom używającym kasy starego typu, regulujący obowiązki informacyjne związane z używaniem wyłącznie tych kas (zgłoszenie danych dotyczących kasy po dokonaniu fiskalizacji – w celu otrzymania numeru ewidencyjnego, zgłoszenie danych o zarejestrowanie kasy w związku ze zmianą naczelnika urzędu skarbowego; zgłoszenie o zmianie miejsca używania kasy; zgłoszenie aktualizacyjne danych dotyczących kas w związku z wymianą pamięci fiskalnej i ponowną fiskalizacją kasy);
 - Rozdział 2 Oddział 5 Sposób zakończenia używania kas z elektronicznym lub papierowym zapisem kopii w przypadku zakończenia działalności gospodarczej lub pracy tych kasy** (§ 36–38 rozporządzenia) odnoszący się do obowiązków podatników używających kas starego typu w zakresie określonym tytułem oddziału.

II. Załączniki do rozporządzenia

Załączniki stanowią co do zasady powielenie załączników rozporządzenia z 2019 r. W stosunku do załączników rozporządzenia z 2019 r. zmianie uległ jedynie **załącznik nr 1 do rozporządzenia**. W załączniku tym dokonano zmian uzupełniających związanych z dopuszczeniem e-paragonu i sposobem jego wydawania przez podatnika.

W rozporządzeniu wprowadzono następujące załączniki:

- **załącznik nr 1 do rozporządzenia** stanowi wzór dokumentu zawierającego zasady prowadzenia ewidencji sprzedaży, wystawiania i wydawania paragonu fiskalnego. Część tego dokumentu zawiera również oświadczenie składane przez osoby prowadzące u podatnika ewidencję, potwierdzające, że osoby te zapoznały się z zasadami prowadzenia ewidencji sprzedaży, wystawiania i wydawania paragonu fiskalnego oraz z konsekwencjami nieprzestrzegania tych zasad (opisanymi w tym dokumencie). Oświadczenie będzie składane przed rozpoczęciem prowadzenia ewidencji przez te osoby (§ 6 ust. 3 i 4 rozporządzenia);
- **załącznik nr 2 do rozporządzenia** stanowi wzór wniosku o wyrażenie zgody na przesyłanie danych z kasy do Centralnego Repozytorium Kas w ustalonych odstępach czasowych (§ 22 rozporządzenia);
- **załącznik nr 3 do rozporządzenia – stosowany wyłącznie w związku z używaniem kas starego typu;** stanowi wzór zgłoszenia danych dotyczących kasy przez podatnika. Załącznik ten dotyczy następujących przypadków: zgłoszenie danych do US w celu otrzymania nr ewidencyjnego (§ 23 ust. 5 rozporządzenia), zmiana właściwego dla podatnika naczelnika urzędu skarbowego – zgłoszenie o zarejestrowanie kasy pod dotychczasowym numerem (§ 24 ust. 1 rozporządzenia), zmiana miejsca używania kasy – zgłoszenie aktualizacyjne (§ 24 ust. 2 rozporządzenia), wymiana pamięci fiskalnej w wyniku zapełnienia lub uszkodzenia – zgłoszenie aktualizacyjne z nowym numerem unikatowym (§ 25 rozporządzenia);
- **załącznik nr 4 do rozporządzenia – stosowany w związku z używaniem wszystkich rodzajów kas;** stanowi wzór protokołu z odczytu zawartości pamięci fiskalnej (§ 32 i 35 rozporządzenia);
- **załącznik nr 5 do rozporządzenia – stosowany w związku z używaniem wszystkich rodzajów kas;** stanowi wzór wniosku o wyrejestrowanie kasy rejestrującej (§ 32, 33, 35 i 36 rozporządzenia);
- **załącznik nr 6 do rozporządzenia – stosowany w związku z używaniem wszystkich rodzajów kas;** dotyczy następujących przypadków: zgłoszenie danych dotyczących kasy w związku z dokonaną przez podatnika fiskalizacją (§ 41 rozporządzenia), aktualizacja przez podmiot prowadzący serwis właściwy po zmianie, danych o dokonaniu przez podatnika zmiany podmiotu prowadzącego (§ 54 rozporządzenia);
- **załącznik nr 7 do rozporządzenia** stanowi wzór identyfikatora serwisanta kas (§ 43 rozporządzenia);

- **załącznik nr 8 do rozporządzenia** stanowi wzór listy serwisantów, według której podmiot prowadzący serwis główny aktualizuje i przesyła listę serwisantów kas do Szefa KAS (§ 50 rozporządzenia).
- W § 2 projektu wprowadza się słownik pojęć, którymi posłużono się w projekcie rozporządzenia.

III. Opis regulacji

Rozdział 1 rozporządzenia (dotyczy kas online i kas starego typu)

W § 1 projektu rozporządzenia wskazano zakres, jaki ono reguluje wypełniając obydwie delegacje ustawowe dla wydawanego rozporządzenia.

W § 2 projektu rozporządzenia zawarto słownik pojęć, którymi posłużono się w rozporządzeniu. W stosunku do rozporządzenia z 2019 r. nie uległ on zmianie. Zakres pojęć w słowniku obejmuje zarówno kasy starego typu oraz nowe kasy online.

Rozdział 2, Oddział 1 rozporządzenia (dotyczy kas online i kas starego typu)

W § 3 projektu rozporządzenia zawarto dotychczasowe zapisy z § 3 rozporządzenia z 2019 r. dotyczące prowadzenia przez podatników ewidencji przy użyciu kas rejestrujących oraz w zakresie zwrotów towarów i uznanych reklamacji oraz sposobu postępowania przy wystąpieniu oczywistej pomyłki.

W § 4 projektu rozporządzenia powielono zapis § 4 rozporządzenia z 2019 r. o sposobie prowadzenia ewidencji przez podatników zwolnionych, o których mowa w art. 111 ust. 5 ustawy.

W § 5 projektu rozporządzenia zawarto zapis § 5 rozporządzenia z 2019 r. dotyczący możliwości prowadzenia ewidencji sprzedaży na kasie zleconej.

W § 6 projektu rozporządzenia powielono dotychczasowe zapisy z § 6 rozporządzenia z 2019 r. w zakresie czynności jakie wykonują podatnicy prowadząc ewidencję. W projektowanym przepisie powielono również regulację odnośnie **załącznika nr 1 do rozporządzenia**, który stanowi wzór informacji o zasadach ewidencji oraz oświadczenia. Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 21 kwietnia 2020 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie kas rejestrujących (Dz. U. poz. 732), dalej jako „rozporządzenie z 2020 r.”, dostosowano § 6 rozporządzenia z 2019 r. do zmian wprowadzonych w art. 111 ust. 3a ustawy o VAT w ramach specustawy. Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 3 marca 2023 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie kas rejestrujących (Dz. U. poz. 490),

dalej jako „rozporządzenie z 2023 r.” wprowadzono z kolei regulację dającą możliwość wystawiania faktury z kasy rejestrującej zamiast paragonu fiskalnego.

W § 7 projektu rozporządzenia powielono regulacje z § 7 rozporządzenia z 2019 r. w zakresie obowiązku prowadzenia przez podatników prowadzących specyficzny rodzaj sprzedaży lub prowadzących sprzedaż w określony sposób, ewidencji przy użyciu dedykowanych im kas o zastosowaniu specjalnym. Przedmiotowe regulacje stanowią wypełnienie delegacji dotyczącej sposobów prowadzenia ewidencji sprzedaży dla podatników, u których sprzedaż jest prowadzona w określony sposób, a jej ewidencjonowanie wymaga posiadania do tego celu kas o zastosowaniu specjalnym, których rodzaje zostały wymienione w tym przepisie, i których warunki techniczne zostały odrębnie określone w przepisach o warunkach i kryteriach technicznych kas rejestrujących.

§ 8 projektu rozporządzenia zawiera dotychczasowe zapisy § 8 rozporządzenia z 2019 r. określające wymogi dla paragonu fiskalnego. Doprecyzowano tę regulację o wymóg dla paragonu fiskalnego w postaci elektronicznej, który wystawia się w sposób zapewniający czytelny widok, umożliwiający nabywcy sprawdzenie prawidłowości dokonanej sprzedaży. W § 6 ust. 1 pkt 9 powielona jest regulacja z § 6 ust. 1 pkt 9 rozporządzenia z 2019 r. dotycząca zapewnienia przez podatników prowadzących ewidencję przy zastosowaniu kas stanu kasy gwarantującego w przypadku paragonu fiskalnego lub faktury w postaci elektronicznej ich czytelnego widoku, umożliwiającego nabywcy sprawdzenie prawidłowości dokonanej sprzedaży.

W § 9 projektu rozporządzenia zawarto dotychczasowe zapisy z § 9 rozporządzenia z 2019 r. o obowiązkach podatników związanych z używaniem kas rejestrujących.

§ 10 projektu rozporządzenia stanowi odpowiednik § 10 rozporządzenia z 2019 r. i dotyczy czynności podejmowanych przez podatnika w przypadku utraty kasy w wyniku kradzieży. W stosunku do poprzednich zapisów proponuje się zmienić termin w jakim podatnik ma obowiązek zgłosić ten fakt do naczelnika urzędu skarbowego: z „nie później niż w terminie 5 dni od dnia powzięcia informacji o utracie” na „nie później niż **w terminie 3 dni** od dnia powzięcia informacji o utracie”. Proponowana zmiana pozwoli na skrócenie terminu powzięcia przez naczelnika urzędu skarbowego informacji o utracie kasy przez podatnika.

§ 11 projektu rozporządzenia wprowadza się analogiczne regulacje, jak w § 11 rozporządzenia z 2019 r. Zgodnie z ust. 1 § 11 rozporządzenia wymiana pamięci fiskalnej dokonywana w przypadku jej zapełnienia lub uszkodzenia jest wykonywana wyłącznie przez

podmiot prowadzący serwis główny kas. Zgodnie z ust. 2 w takim przypadku wymiany pamięci fiskalnej, książka kasy nie podlega wymianie.

§ 12 projektu rozporządzenia stanowi powielenie zapisów § 12 rozporządzenia z 2019 r., którego ostateczny kształt wypracowano po zmianach wprowadzonych rozporządzeniem z 2023 r. Celem wprowadzonych wówczas zmian było ułatwienie prowadzenia ewidencji przy użyciu kas bezobsługowych poprzez dopuszczenie możliwości nie wystawiania w postaci papierowej dokumentów z tych kas. Dopuszczenie możliwości nie drukowania paragonów fiskalnych, odbywa się przy jednoczesnym zapewnieniu nabywcy możliwości zapoznania się z danymi o sprzedaży poprzez ich odpowiednie pokazanie na wyświetlaczu.

Wymagane dane to:

- a) numer unikatowy,
- b) numer identyfikacji podatkowej (NIP) podatnika,
- c) data sprzedaży,
- d) numer kolejny paragonu,
- e) łączna wartość sprzedaży brutto,
- f) łączna wysokość podatku należnego,
- g) typ formy płatności,
- h) nazwa formy płatności.

W § 13 projektu rozporządzenia powtórzono regulację z § 12a rozporządzenia z 2019 r., zgodnie z którą w przypadku klęski żywiołowej spowodowanej powodzią podatnikom, którzy używają kas rejestrujących przedłuża się terminy na przesyłanie do naczelnika urzędu skarbowego informacji związanych z używaniem tych kas oraz z zakończeniem ich pracy do 30 dni od dnia zaistnienia zdarzeń określonych w tych przepisach. Przedłużenie terminu następuje po spełnieniu odpowiednich warunków i stosuje się do terminów upływających w okresie od dnia wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 16 września 2011 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi (Dz.U. z 2024 r. poz. 654, z późn. zm.), do końca miesiąca następującego po miesiącu, w którym weszły w życie te przepisy.

Rozdział 2 Oddział 2 projektu (dotyczy wyłącznie kas online)

Kolejno wprowadzone w rozporządzeniu przepisy § 14 – § 22 regulują sposób prowadzenia przez podatników ewidencji oraz warunków używania kas online.

W § 14 projektu rozporządzenia, stanowiącym odpowiednik § 13 rozporządzenia z 2019 r., określono sposób dokonywania przez podatnika, przy pomocy serwisanta, fiskalizacji kas online. Podatnik przed rozpoczęciem prowadzenia ewidencji jest zobowiązany dokonać fiskalizacji kasy, zapewniając dostęp do sieci telekomunikacyjnej i przesyłanie danych między kasą online a Centralnym Repozytorium Kas, dalej jako „CRK” (**ust. 1**). Proces fiskalizacji odbywa się automatycznie i jest dokonywany przy pomocy serwisanta wyłącznie w trybie serwisowym. Fiskalizacja obejmuje szereg uporządkowanych w kolejności operacji wykonywanych na kasie online, wymienionych enumeratywnie w **ust. 3 ww. § 14 projektu rozporządzenia**. Proces fiskalizacji potwierdzony jest zgłoszeniem fiskalizacji przez przesłanie do CRK wystawionego przez kasę raportu fiskalnego fiskalizacji.

W przypadku fiskalizacji kas online podatnik nie przekazuje żadnych dokumentów w postaci papierowej do naczelnika urzędu skarbowego, cały proces dokonywany jest automatycznie.

W § 15 projektu rozporządzenia stanowiącym odpowiednik § 14 rozporządzenia z 2019 r. określono, że w przypadku wymiany pamięci chronionej podatnicy stosujący kasy online są obowiązani do dokonywania zapisu danych z pamięci chronionej na zewnętrzny nośnik danych, chyba że pamięć ta uległa uszkodzeniu.

§ 16 projektu rozporządzenia stanowiącym odpowiednik § 15 rozporządzenia z 2019 r. określa czynności jakie należy wykonać w przypadku konieczności wymiany pamięci fiskalnej w kasach on-line w przypadku jej zapełnienia lub uszkodzenia (zasadniczo są to czynności wykonywane dla przypadku zakończenia pracy kasy, przedstawione w § 33 projektu) oraz wskazuje na powiązaną z tym konieczność wymiany pamięci chronionej.

§ 17 projektu rozporządzenia stanowiącym odpowiednik § 16 rozporządzenia z 2019 r., w **ust. 1** określa czynności jakie podatnik jest zobowiązany wykonać (przy pomocy serwisanta) w przypadku ponownej fiskalizacji kasy po wymianie pamięci fiskalnej. Są one tożsame z czynnościami wykonywanymi w przypadku fiskalizacji kasy, z tym że przy żądaniu ponownej fiskalizacji kasy podatnik przekazuje nadany uprzednio numer ewidencyjny kasy. **Ust. 2 ww. § 17 projektu rozporządzenia** stanowi doprecyzowanie sytuacji przerwania procesu fiskalizacji albo ponownej fiskalizacji z powodu braku połączenia kasy z CRK. Proces fiskalizacji należy do obowiązków podatnika i jest jednym z warunków stosowania kas, dlatego niezbędne jest dodanie wskazanych zapisów jako elementu tego procesu.

§ 18 projektu rozporządzenia stanowiącym odpowiednik § 17 rozporządzenia z 2019 r. określa obowiązek zapewnienia przez podatnika, po uruchomieniu kasy w trybie fiskalnym,

automatycznego lub na żądanie przesyłania danych między kasą online a CRK (**ust. 1**) oraz wskazuje jakie dane podlegają automatycznemu przesyłaniu do CRK (**ust. 2**). Sposób przesyłu danych do CRK określa protokół komunikacyjny kasa – CRK, którego elementy definiują przepisy rozporządzenia technicznego dotyczącego kas online. Protokół komunikacyjny jest opublikowany na stronie BIP MF.

W § 19 projektu rozporządzenia stanowiącym odpowiednik § 18 rozporządzenia z 2019 r. zawarto regulację wskazującą, że w przypadku zmiany miejsca używania kasy online podatnik zapewnia dokonanie odpowiedniego zapisania w pamięci fiskalnej i pamięci chronionej oraz w książce kasy aktualnych po dokonanej zmianie danych o miejscu używania kasy. W odróżnieniu od przypadku zmiany miejsca używania kas starego typu, w stosunku do kas online wyłączony jest obowiązek przekazywania do naczelnika urzędu skarbowego informacji o dokonywanej zmianie. Czynność ta będzie automatycznie przekazywana przez kasę do CRK w postaci raportu fiskalnego zdarzeń o zmianie adresu punktu sprzedaży, który podatnik będzie obowiązany wykonać po wprowadzeniu aktualnych danych do pamięci fiskalnej i do pamięci chronionej kasy.

W § 20 projektu rozporządzenia stanowiącym co do zasady odpowiednik § 19 i § 19a rozporządzenia z 2019 r. wymieniono dokumenty, jakie wystawia podatnik prowadząc ewidencję sprzedaży przy użyciu kas online (także kas online o zastosowaniu specjalnym oraz w przypadku dokonywania rozliczania na kasie online wyłącznie opakowań zwrotnych). Odwołano się do przepisów rozporządzenia technicznego dotyczącego kas online, określających kolejno jakie elementy zawierają te dokumenty.

Zgodnie z **ust. 1 ww. § 20 projektu rozporządzenia** podatnicy, prowadząc ewidencję przy użyciu kasy on-line, wystawiają:

- 1) paragony fiskalne i paragony fiskalne anulowane w postaci papierowej i w postaci elektronicznej, z zastrzeżeniem § 12,
- 2) faktury i faktury anulowane w postaci papierowej i w postaci elektronicznej, z zastrzeżeniem § 12,
- 3) raporty fiskalne dobowe w postaci elektronicznej,
- 4) raporty fiskalne fiskalizacji w postaci papierowej i w postaci elektronicznej albo tylko w postaci elektronicznej,
- 5) raporty fiskalne okresowe, w tym miesięczne, w postaci papierowej,
- 6) raporty fiskalne rozliczeniowe w postaci papierowej,
- 7) łączne raporty fiskalne okresowe, w tym miesięczne, w postaci papierowej,

- 8) łączne raporty fiskalne rozliczeniowe w postaci papierowej,
- 9) raporty fiskalne zdarzeń w postaci papierowej,
- 10) dokumenty нефiskalne w postaci papierowej i w postaci elektronicznej albo tylko w postaci elektronicznej.

Zgodnie z **ust. 2 § 20 projektu rozporządzenia** podatnicy, prowadząc ewidencję przy użyciu kas online, mogą wystawić i wydać nabywcy, za jego zgodą i w sposób z nim uzgodniony, paragon fiskalny lub fakturę w postaci elektronicznej. Jeżeli rozpoczęta sprzedaż nie zostanie dokonana, podatnik może wystawić paragon fiskalny anulowany lub fakturę anulowaną w postaci papierowej lub w postaci elektronicznej.

W § 21 ust. 1-3 projektu rozporządzenia stanowiącym odpowiednik § 20 rozporządzenia z 2019 r. wskazano na możliwość prowadzenia przez podatnika ewidencji sprzedaży przy użyciu kasy online oddanych w używanie na podstawie umowy najmu, leasingu, dzierżawy, lub innej umowy o podobnym charakterze, określając warunki do spełnienia, aby podatnik mógł prowadzić ewidencję przy użyciu tej kasy.

Projektowane rozporządzenie w § 22 przewiduje możliwość dla podatników użytkujących kasy online ustalenia z naczelnikiem urzędu skarbowego innego niż automatyczny, przekazu harmonogramu danych między kasą online a CRK. Podatnik będzie miał możliwość wystąpienia z wnioskiem do naczelnika urzędu skarbowego o zgodę na przesyłanie danych z kasy online w określonych odstępach czasowych, jeżeli z przyczyn od niego niezależnych, nie może zapewnić stałego połączenia kasy online przez sieć telekomunikacyjną z CRK. Ustalenia harmonogramu dokonuje naczelnik urzędu skarbowego na podstawie złożonego przez podatnika wniosku oraz w wyniku podjętych z podatnikiem ustaleń m.in. w zakresie okoliczności skutkujących brakiem możliwości zapewnienia stałego połączenia kasy online z CRK. Wzór wniosku stanowi **załącznik nr 2 do rozporządzenia**.

Rozdział 2 Oddział 3 (dotyczy wyłącznie kas starego typu)

Kolejno wprowadzone przepisy **§ 23–31 projektu rozporządzenia** regulują sposób prowadzenia przez podatników ewidencji oraz warunków i sposobu używania tylko kas starego typu oraz określają terminy zgłoszenia kas z elektronicznym lub papierowym zapisem kopii do naczelnika urzędu skarbowego w celu otrzymania numeru ewidencyjnego. Przepisy te stanowią uzupełnienie, dla podatników używających te kasy, wspólnych przepisów dotyczących sposobu prowadzenia ewidencji oraz warunków używania kas, przewidzianych w **§ 3–13 projektu rozporządzenia**.

W § 23 projektu rozporządzenia powielono regulacje § 22 rozporządzenia z 2019 r. określające, że rozpoczęcie prowadzenia przez podatnika ewidencji sprzedaży poprzedzone jest dokonaniem fiskalizacji kasy. Ponadto powielono zapisy dotyczące sposobu wykonania fiskalizacji i związane z tym obowiązki informacyjne podatnika realizowane przez złożenie zgłoszenia według wzoru, który stanowi **załącznik nr 3 do rozporządzenia**.

§ 24 projektu rozporządzenia odzwierciedla zapisy § 23 rozporządzenia z 2019 r. dotyczące zmiany właściwego dla podatnika naczelnika urzędu skarbowego i miejsca używania kasy.

§ 25 projektu rozporządzenia odzwierciedla zapisy § 24 rozporządzenia z 2019 r. w zakresie czynności jakie należy wykonać w przypadku konieczności wymiany pamięci fiskalnej w wyniku jej zapelnienia lub uszkodzenia, wskazuje na powiazaną z tym konieczność dokonania ponownej fiskalizacji kasy oraz złożenia do naczelnika urzędu skarbowego zgłoszenia aktualizacyjnego dotyczącego kasy rejestrującej z nowym numerem unikatowym kasy według wzoru, który stanowi **załącznik nr 3 do rozporządzenia**.

Przepisy **§ 26, § 27, § 28 i § 29 projektu rozporządzenia** zawierają odzwierciedlenie regulacji zawartych w rozporządzeniu z 2019 r. odpowiednio: § 25, § 26, § 27, § 28 i określają, kolejno, elementy, jakie w przypadku prowadzenia przez podatnika ewidencji przy zastosowaniu kas starego typu zawierają dokumenty fiskalne wystawiane przez te rodzaje kas.

W § 30 projektu rozporządzenia odpowiadającemu § 29 rozporządzenia z 2019 r. określono, że podatnicy prowadząc ewidencję przy użyciu kas z elektronicznym lub papierowym zapisem kopii dokonują wydruku wystawianych przy użyciu kasy dokumentów, a w przypadku kas z papierowym zapisem kopii - również ich kopii. W przypadku kas z elektronicznym zapisem kopii obowiązek wydruku nie dotyczy paragonów fiskalnych, paragonów fiskalnych anulowanych, faktur i faktur anulowanych w przypadku, o którym mowa w § 12 ust. 2 (kasa umieszczona w urządzeniu do automatycznej sprzedaży towarów i usług) oraz raportów fiskalnych dobowych, które mają postać zapisu na informatycznym nośniku danych. Zmiana doprecyzowująca do § 29 rozporządzenia z 2019 r. została wprowadzona rozporządzeniem z 2023 r.

§ 31 projektu rozporządzenia odpowiada zapisowi § 30 rozporządzenia z 2019 r. i stanowi określenie, poza wskazanymi w § 9 projektu rozporządzenia, obowiązków podatników stosujących kasy i dotyczy wyłącznie kas z elektronicznym zapisem kopii.

Rozdział 2 Oddział 4 (dotyczy wyłącznie kas online)

Kolejno wprowadzone w **projekcie rozporządzenia przepisy § 33–35** regulują postępowanie z kasami online w przypadku zakończenia działalności gospodarczej przez podatników lub pracy tych kas.

W § 32 projektu rozporządzenia będącym co do zasady odpowiednikiem § 31 rozporządzenia z 2019 r. określono czynności, jakie obowiązany jest wykonać podatnik w przypadku zakończenia przez kasę online pracy w trybie fiskalnym lub zakończenia przez podatnika działalności gospodarczej (**ust. 1 pkt 1–2 oraz ust. 2**). Jak dotychczas, podatnik wystawia raport fiskalny dobowy oraz niezwłocznie po automatycznym przejściu kasy w tryb tylko do odczytu albo po zapewnieniu, przy pomocy serwisanta, przejścia kasy w tryb tylko do odczytu dokonuje, przy pomocy serwisanta, odczytu zawartości pamięci fiskalnej poprzez wystawienie raportu fiskalnego rozliczeniowego lub łącznego raportu fiskalnego rozliczeniowego oraz sporządza z tej czynności protokół, według wzoru stanowiącego **załącznik nr 4 do rozporządzenia**.

Przepis ten został zmodyfikowany w stosunku do przepisu § 31 rozporządzenia z 2019 r. Skrócono bowiem termin z „5 dni” na „**3 dni**” wymagany do złożenia do właściwego urzędu skarbowego protokołu z odczytu zawartości pamięci fiskalnej kasy z raportem fiskalnym rozliczeniowym lub łącznym raportem fiskalnym rozliczeniowym, dokonanego po przejściu kasy w tryb tylko do odczytu (ust. 2 pkt 3). Zmieniono konstrukcję zapisu przenosząc wymogi z pkt 4 rozporządzenia z 2019 r. do pkt 3 w zakresie złożenia wraz z tymi dokumentami wniosku o wyrejestrowanie kasy (według wzoru stanowiącego **załącznik nr 5 do rozporządzenia**).

Zgodnie z ust. 2 ww. przepisu podatnik zapewnia również odczyt i zapis danych z pamięci chronionej na zewnętrzny nośnik danych.

Przepis **§ 33 projektu rozporządzenia** będący co do zasady odpowiednikiem § 32 rozporządzenia z 2019 r. stanowi, że w odniesieniu do przypadku zakończenia używania kasy online, w stosunku do której serwisant stwierdził, że niemożliwe jest dokonanie odczytu zawartości pamięci fiskalnej tej kasy i w związku z tym przesyła ją niezwłocznie do podmiotu prowadzącego serwis główny w celu dokonania odczytu laboratoryjnego, określonego w § 48 projektu rozporządzenia, podatnik składa wniosek o wyrejestrowanie kasy (według wzoru stanowiącego **załącznik nr 5 do rozporządzenia**) w terminie 3 dni od dnia otrzymania kopii protokołu, o którym mowa w § 48 ust. 4 projektu rozporządzenia. Termin na przesłanie

wniosku o wyrejestrowanie kasy dla takiego przypadku skrócono również z „5 dni” **do „3 dni”** w stosunku do przepisów rozporządzenia z 2019 r.

W § 34 projektu rozporządzenia wskazano, że w przypadku zakończenia pracy przez kasę online w trybie fiskalnym, podatnik nie może prowadzić ewidencji na tej kasie. Przepis stanowi odpowiednik § 33 rozporządzenia z 2019 r.

Rozdział 2 Oddział 5 (dotyczy wyłącznie kas z elektronicznym lub papierowym zapisem kopii)

W § 35–37 **projektu rozporządzenia** uregulowano sposób postępowania z kasami starego typu w przypadku zakończenia działalności gospodarczej przez podatników oraz sposób zakończenia pracy tych kas.

§ 35 projektu rozporządzenia odpowiada co do zasady przepisom § 34 rozporządzenia z 2019 r. i określa czynności, jakie obowiązany jest wykonać podatnik w przypadku zakończenia przez kasę pracy w trybie fiskalnym lub zakończenia przez podatnika działalności gospodarczej.

Jak dotychczas podatnik wystawia raport fiskalny dobowy i raport fiskalny okresowy (miesięczny) oraz niezwłocznie, przy pomocy serwisanta, dokonuje odczytu zawartości pamięci fiskalnej poprzez wystawienie raportu fiskalnego rozliczeniowego i sporządza z tej czynności protokół, według wzoru stanowiącego **załącznik nr 4 do rozporządzenia**.

Przepis ten został zmodyfikowany w stosunku do przepisu § 34 rozporządzenia z 2019 r. Skrócono bowiem termin z „5 dni” na „**3 dni**” wymagany do złożenia do właściwego urzędu skarbowego protokołu z odczytu zawartości pamięci fiskalnej kasy z raportem fiskalnym rozliczeniowym (pkt 3). Zmieniono konstrukcję zapisu przenosząc wymogi z pkt 4 rozporządzenia z 2019 r. do pkt 3 w zakresie złożenia wraz z tymi dokumentami wniosku o wyrejestrowanie kasy (według wzoru stanowiącego **załącznik nr 5 do rozporządzenia**).

Przepis **§ 36 projektu rozporządzenia** będący co do zasady odpowiednikiem § 35 rozporządzenia z 2019 r. stanowi, że w odniesieniu do przypadku zakończenia używania kasy starego typu, w stosunku do której serwisant stwierdził, że niemożliwe jest dokonanie odczytu zawartości pamięci fiskalnej tej kasy i w związku z tym przesyła ją niezwłocznie do podmiotu prowadzącego serwis główny w celu dokonania odczytu laboratoryjnego, określonego w § 47 projektu, podatnik składa wniosek o wyrejestrowanie kasy (według wzoru stanowiącego **załącznik nr 5 do rozporządzenia**) w terminie 5 dni od dnia otrzymania kopii protokołu, o którym mowa w § 47 ust. 4.

W **§ 37 rozporządzenia** wskazano, że w przypadku zakończenia pracy kasy w trybie fiskalnym, podatnik nie może prowadzić ewidencji na tej kasie. Przepis stanowi odpowiednik § 36 rozporządzenia z 2019 r.

Rozdział 3 (dotyczy kas online oraz kas z elektronicznym lub papierowym zapisem kopii)

Przepisy § 38–54 rozporządzenia określają warunki zorganizowania i prowadzenia serwisu kas rejestrujących oraz warunki, które powinny spełniać podmioty prowadzące serwis kas.

W **§ 38 ust. 2 projektu rozporządzenia** stanowiącym odpowiednik § 37 ust. 2 rozporządzenia z 2019 r. skrócono z „14 dni” na „7 dni” termin na przekazanie ministrowi właściwemu do spraw finansów informacji o schemacie organizacyjnym serwisu kas oraz jego rozmieszczeniu w kraju. Zgodnie z projektowaną regulacją producent przekazuje wymagane informacje **w terminie 7 dni** od dnia doręczenia potwierdzenia o spełnieniu przez dany typ kasy funkcji oraz wymagań technicznych (kryteriów i warunków technicznych) dla kas.

W **§ 41 projektu rozporządzenia** stanowiącym odpowiednik § 40 rozporządzenia z 2019 r. skrócono z „7 dni” na „3 dni” termin na złożenie do właściwego dla podatnika naczelnika urzędu skarbowego zgłoszenia danych dotyczących kasy, według wzoru stanowiącego **załącznik nr 6 do rozporządzenia**. Zgodnie z projektowaną regulacją w przypadku kas z elektronicznym lub papierowym zapisem kopii podmiot prowadzący serwis główny lub podmiot prowadzący serwis, dokonujący fiskalizacji kasy, składa, **w terminie 3 dni** od dnia dokonania fiskalizacji kasy to zgłoszenie.

Regulacje § 42 - § 51 projektu rozporządzenia stanowią powtórzenie zapisów § 41 - § 50 rozporządzenia z 2019 r.

W **§ 52 projektu rozporządzenia** stanowiącym odpowiednik § 51 rozporządzenia z 2019 r. skrócono z „48 godzin” na „24 godziny” termin na podjęcie serwisu.

Zgodnie z projektowaną regulacją serwis należy podjąć **nie później niż w ciągu 24 godzin** od chwili zgłoszenia żądania dokonania serwisu przez podatnika, chyba że dokonano innych ustaleń z podatnikiem.

W **§ 54 projektu rozporządzenia** stanowiącym odpowiednik § 53 rozporządzenia z 2019 r. skrócono z „5 dni” na „3 dni” termin na złożenie do właściwego dla podatnika naczelnika urzędu skarbowego, aktualizacji zgłoszenia danych dotyczących kasy, według wzoru określonego w **załączniku nr 6 do rozporządzenia**. Zgodnie z projektowaną regulacją

w przypadku zmiany podmiotu prowadzącego serwis podmiot prowadzący serwis, właściwy po zmianie, składa do właściwego dla podatnika naczelnika urzędu skarbowego, aktualizację zgłoszenia danych dotyczących kasy, według wzoru określonego w załączniku nr 6 do rozporządzenia, **w terminie 3 dni** od dnia dokonania zmiany.

Rozdział 4 (dotyczy kas online oraz kas z elektronicznym lub papierowym zapisem kopii)

Przepisy § 55-57 projektu rozporządzenia określające terminy oraz zakres obowiązkowych przeglądów technicznych kas rejestrujących, powielają treść przepisów § 54 – § 55 rozporządzenia z 2019 r. W § 57 projektu rozporządzenia również powtórzono regulację z § 54a rozporządzenia z 2019 r., zgodnie z którą w przypadku wystąpienia stanu klęski żywiołowej na skutek powodzi przedłużeniu ulega termin obowiązkowego przeglądu technicznego kasy o 30 dni.

Rozdział 5 (dotyczy kas online oraz kas z elektronicznym lub papierowym zapisem kopii)

Przepisy § 58 i § 59 projektu rozporządzenia zawierają przepisy przejściowe, które stanowią odwzorowanie przepisów, odpowiednio: § 56 i § 57 rozporządzenia z 2019 r.

Przepis § 60 projektu rozporządzenia zawiera przepis końcowy, zgodnie z którym rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2025 r.

Oceniając wpływ aktu na mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców, należy wskazać, że wprowadzenie rozwiązań mających na celu uszczelnienie systemu podatkowego, a tym samym ograniczenie nieprawidłowości w rozliczaniu podatku VAT przyczyni się do poprawy warunków prowadzenia działalności gospodarczej przez mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców. Rozwiązanie to pozwoli na ograniczenie działań podatników zaangażowanych w nieuczciwą działalność, a tym samym przyczyni się do ograniczenia nieuczciwej konkurencji.

Stosownie do postanowień art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248, z późn. zm.) oraz § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.

P. z 2024 r. poz. 806), projekt rozporządzenia zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji na stronie internetowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Rozporządzenie nie podlega notyfikacji w rozumieniu przepisów dotyczących krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych. Projektowane rozporządzenie nie zawiera rozwiązań ingerujących w kryteria techniczne w zakresie kas rejestrujących. Powiela rozwiązania zawarte w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 29 kwietnia 2019 r. w sprawie kas rejestrujących.

Rozporządzenie nie jest sprzeczne z prawem Unii Europejskiej.

Rozporządzenie nie wymaga przedstawienia organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.